

Rivertonprisen 2015 går til Kjell Ola Dahl for kriminalromanen *KUREREN*

Rivertonprisen for 2015 går til en kriminalroman som presenterer oss for tilsynelatende uløselige gåter, fordi de oppstår i situasjoner så vanskelige, så uvirkelige, og likevel så nært på en virkelighet som alltid er med oss og som vi vet har kastet lange skygger helt opp til vår egen tid: Den andre verdenskrigen. Romanen har som motto at «Hevnen er en troløs tjener», men det er vanskelig å se at så mye har med hevn å gjøre. Men vi er vitne til oppgjør mellom mennesker som møttes i avgjørende og skakende situasjoner under krigen, og som ufrivillig setter hverandre stevne 25 år etter til noe som om det ikke er hevn, må bli et sluttoppgjør. Det er slik heller ingen egentlig etterforskning i romanen, i alle fall ikke av politi eller detektiv, men det er medrivende og dyktig nok gravearbeid som gjøres når jødiske Ester Lemkov setter i gang sine undersøkelser høsten 1967 etter at Gerhard Falkum, som alle trodde var død, dukker opp i Oslo. De kjente hverandre fra Oslo i 1942, og kom til å mye med hverandre å gjøre i Stockholm etter at de hver for seg flyktet over grensen.

Det meste av romanen utspiller seg nettopp senhøstes i Oslo i 1967, men har som sin forutsetning skildringer tidlig i romanen fra samme årstid i Oslo og deretter Stockholm i 1942. Likevel begynner og slutter romanen i en slags rammefortelling fra 2015 og som gjelder en sjeldent jødisk armbånd som dukker opp på en auksjon. En norsk kvinne vet at det må være stjålet, og setter i gang undersøkelser. Armbåndet har tilhørt – og tilhører henne – men hun skal aldri få vite den fryktelige historien som armbåndet er en del av, og som vi som lesere til slutt får klarhet i. Bortsett fra alt det forferdelige som skjer med jødearrestasjonene og nazistenes herjinger i Oslo-kapitlene fra 1942, handler det om mordet på en ung norsk mor, Åse, Esters bestevenninne, samboer med Gerhard Falkum som hun har datteren Turid med. Ester kommer seg over til Sverige; Falkum likeså. Falkum blir borte, og erklært død. Ester vender tilbake til Oslo rundt 1960, etablerer seg som musikk lærer, og så er vi framme ved 1967 – selv om kapitler fra de to viktigste tidsplanene veksler slik at informasjon stadig holdes tilbake og spenningen stiger. Hva slags planer har Gerhard Falkum som har levd under falskt navn og neppe snakker sant når Ester og hennes medhjelpere prøver å finne ut av hans hensikter. Det må komme til en konfrontasjon, fortiden må avsløre noe av det den gjemmer på, men hvordan og med hvilke konsekvenser? Vi leser videre, åndeløst, og blir ikke skuffet. Nesten alt faller på plass, nesten på utrolig vis.

Det er en svært kunnskapsrik, intelligent og innenfor fiksjonens rammer troverdig og pålitelig kriminalroman Kjell Ola Dahl har skrevet. De fem nominerte bøkene til prisen for 2015 er alle gode, hver på sitt vis, og det er nesten bare å beklage overfor de andre kandidatene at de måtte konkurrere med en så uvanlig god bok – en krim- og spenningsbok i absolutt øverste sjikt.